

zato, ker sem primeril Bernota z drobci Buda-lovega prevoda (Slovan 1912, str. 329 sl.) in vidim že tu, ne da bi imel pri rokah izvirnik, kako bi moral peti slovenski klasični prevod. (Prim. Budal: Imata travico, ki poje? Imata ptico modro-perko? Bernot: Ali imate (!) tu zelišče, ki zna peti, ali ptico, ki je modra? — Budal: Vsak poljub vplete vanjo nov lunin ali solnčni žarek. Bernot: Vsak iskren pogled doda moji obleki žarek lune ali solnca. Budal: To je, če se človek trese..., če si huka v roke in če maha z njimi. Bernot: Če se tresemo... Kadar dihamo v roke in mahamo tako z rokami. Budal: Nekateri ga imajo, drugi pa ne. Bernot: Nekateri... nekateri. Budal. A? (pravilno). Bernot: Ah! (slabo) (str. 95.) itd. Drugič pa ne zadošča zato, ker vidim, da se prevajajoči Bernot ni zavedal popolnoma, kaj je njegova naloga. Dasi skromno, prenašal je vendar izvirnik v toliko, da ga je skušal slovensko poljuditi, ko je presadil simbolnost imen v izvirniku v naše otroško vsakdanje imenstvo: Tyltyl — Tilko, Mytyl — Milka i. d. in nedosledno opustil prekrstitev — tu naj bi se bil skazal! — psa Tylo-a, deda Tyl-a, mačke Tylette. Če pa je že hotel Bernot poljuditi tujo umetnino, zakaj je pozabil dati knjigi potrebni uvod in komentar? Jezikovna in slovniška pravilnost? Slovensko ne gre pisati tam in v tisti zvezi, kjer stoji: Ljudje, Zemlja (str. 93, 95). Pa še eno! Kako neki bere Bernot francosko »bacille«, da piše slovensko »bakcil«?

Dr. I. Pregelj.

V. Nazor: *Carmen vitae*. Antologija. Uredio i pogovor napisao M. Marjanović. 1922. Izdanje Narodne knjižnice, Zagreb. — (Četrty zvezek zbirke »Naši pjesnici«.)

Dalmacija je zemlja paradoksov. Italijani jo imenujejo »italianissima«, mi jo poznamo kot mater južnoslovenskih nacionalistov, ki čutijo jugoslovansko, izraza svojim čuvstvom pa dajejo s pesmijo italijansko... Dalmacija in njeni biserni otoki in njene lepote obale so gostile na svojih kršnih, a vinogradnih grudih, izprepletenih z oljko in smokvo, stare Ilire, lokave Grke, ponosne Rimljane, videle barbarske Tatare in nasilne Normane, težko prenašale verolomne Benečane, vse svoje najlepše, najboljše pa poklonile Slovanu, Hrvatju in Srbu. Ta divna, zgodovinsko nadvse zajemljiva zemlja je dobila tudi svojega umetniškega glasnika, pesnika Nazorja. Če hodiš po Splitu, po labirintu divne Dioklecijanove palače, če se zatopiš v bogate zaklade splitskega muzeja, te nehote začne obletavati genij dvatisočletne zgodovine, genij skladnosti, harmonije, blagoglasja, proporcionalnosti in vse moderne teorije, vse novejšje in najnovejše umetniške struje in različni izmi se ti vzpričo te klasične lepote razblinijo v prazen nič. Moderni naši ne bodo priznali Nazorja, ker so le vse preveč oslepljeni od lastnega umetniškega ustvarjanja, od lastnega umetniškega kroga in jim zato manjka širšega pogleda na celokupno borbo človeške duše po dobroti, resnici in lepoti, v kolikor se javlja v umetnosti; manjka jim historičnega čuta, preveč so opojeni od lastnega »jaz«. Nazor je pesnik gladkih, obrušanih,

pravičnih verzov, veren tolmač svoje zemlje, ki prisluškuje njeni poganski dobi, burnemu srednjemu veku in našim časom z isto večino, z isto čarno umetnostjo, da se nam zdi, kakor da bi se bila praznovorni pogan in bogaboječi Dalmata srednjega veka zlila z modernim dvomečim problematikom, ki roka in maje na vseh resnicah, ki so bile prejšnjim časom svete, v eno osebo, v eno orjaško bitje, ki z mogočnim glasom oznanja rodove in stoletja, glasnik njegovega razodetja pa ni več grška, ne latinska, ne laška beseda, ampak sladka blagoglasna slovanska govorica.

Nazor se je rodil v selu Postire na otoku Braču. Ze v nežnih otroških letih ga je opajala italijanska Muza; Dante, Tasso, Ariosto pa tudi Homer in Milton v italijanskem prevodu so drugovali mlademu ljubljencu Muz. V Splitu je študiral najpreje na gimnaziji, pozneje prešel na realko in dovršil maturo l. 1894. Univerzo je obiskoval v Gradcu, kjer je tudi leta 1898 dovršil svoje študije; en semester je absolviral v Zagrebu. Eno leto je kot suplent odslužil v Splitu, nato pa je poučeval v Zadru do l. 1903, od tega leta pa do 1906. v Pazinu, od 1906. do 1908. v Koprnu na učiteljsku, nato do leta 1917. kot profesor in kasneje ravnatelj v Kastvu; leta 1918.—1920. se je mudil v Zagrebu in prevzel ravnateljstvo »Dječjeg doma« v Crikvenici.

Nazor je po bogastvu in globokosti svojih idej, po čudovito bogati in nadvse blagoglasni pesniški diki, po pestrosti, a v kljub temu klasični umerjenosti svoje forme, in ne baš najmanj tudi po svoji nenavadni vedno na novo ustvarjajoči plodnosti eden izmed največjih umetnikov pod jugoslovanskim solncem. Nazor bo v svojih delih živel vse dotlej, dokler se bo po lepi naši zemlji razlagala sladka slovanska govorica. Ivan Mazovec.

Milan Vukasović: *Moj gavran*. Beograd. Grafički Institut. Narodna Misao. Dobračina 47. (Cirilsko.) Sotrudnik »Venca« Vukasović je izdal doslej dve knjigi basni. Glavni prosvetni svet ju je priporočil mladeži. To brati kot geslo, odbije, ker je reklama in pri nas neobičajno. Sicer pa je zbirka »Moj gavran« dobro delce. Nič posebnega sicer, nič velikega in bogve kaj novega. Pa utriplje srce in greje nekaj prav resničnega pripovednega talenta. Občutje je zajeto iz sodobja svetovne vojne. Maupassantka »Pešadija i Konjica«, oz. narobe, ne sodi v okvir poemizma v uvodnem »Gavranu«, ki je šolsko neužitna sentimentalistilizacija. Vukasović utegne imeti bodočnost. Zdaj mu bogato tiskajo kar štiri knjige obenem: Pomozi Bog!

Dr. I. Pregelj.

Ilija Jakovljević: *Zavičaj*. Sličice i pripovijesti. Godina MCMXXIII. Prva Hrvatska Dionička Tiskara u Osijeku.

Slovstveni esejist in kritik Jakovljević je tudi umetnik. Goncourtja navaja v geslu, a v svojih ubrano urejenih dvanajstih črtah je pokazal lastno dušo. Če se je učil pri Francozih gledati in pisati, občutje je vendar zajel iz matere in svojega »zavijača« nekje v Bosni (Jesensko popoldne — Mostar). Črti »Kraj loga« bi jaz dal